

Pare Morey: la història d'una injustícia a l'Eivissa de 1959

Les Pitiüses recuperen per a la memòria pública el xantatge que va patir un capellà progressista que fou obligat a abandonar l'illa.

La història del pare Morey és una d'aquelles que es varen cometre arreu del país durant el règim franquista i que il·lustra la facilitat amb què es podia actuar injustament i amb crueltat contra aquelles persones, fins i tot capellans catòlics, que intentaven aplicar mètodes educatius avançats i moderns. L'èxit que va tenir entre la joventut eivissenca i la

seua increïble popularitat social no varen impedir que un dia d'octubre de 1959 Jaume Morey Rabassa fos acusat amb imputacions falses que tacaren el seu honor i l'obligaren a marxar de l'illa que tant estimava i tant el va estimar a ell.

Jaume Morey no era nascut a Eivissa, sinó a Lluçmajor (Mallorca) l'any 1926, però quan tenia vint anys ja estava a Eivissa impartint catequesi. L'any 1955, fa ara mig segle, va ser ordenat sacerdot i a partir d'aquí va multiplicar la seua labor entre el jovent. Va desplegar un increïble ritme de treball que el va convertir en la persona més carismàtica i admirada de les illes Pitiüses.

Un d'aquells nens de l'època, Víctor Marí, guarda com un tresor les fotografies, texts i postals del temps en què conegué Morey. "Es multiplicava per a fer-ho tot. Va implantar lligues de futbol; editava ell mateix un setmanari es-

portiu, que va durar 79 números; projectava pel·lícules a l'església i al local de Falange Espanola, organitzava excursions al voltant de l'illa d'Eivissa, donava classes de llatí...", rememora Marí. Però la llista de les seues activitats s'allarga encara més. Marià Serra, que també era un dels seus deixebles i ara és el president de l'Institut d'Estudis Eivissencs, recorda que el pare Morey va crear un grup de teatre i titelles que anava recorrent els pobles i va fundar una confraria penitencial.

Un home carismàtic. El Club de los Muchachos era el nom que va donar a tot aquest conglomerat de dinamisme juvenil, que tenia el quarter general al seu propi domicili, on a tota hora s'hi registrava una activitat frenètica. Tot això va esclatar com un volcà a aquella Eivissa gris i avorrida dels anys cinquanta, "quan l'única cosa que hi havia era el local de la Falange, on només es podia jugar al ping-pong i als típics jocs de taula; lògicament, no hi anava ningú", explica Víctor Marí.

El carisma, el dinamisme i l'eficàcia de Jaume Morey neixien de la seua personalitat desbordant i també d'un cert atractiu físic. "La gent veia en ell un vertader líder. El seu físic, alt, amb fisonomia agradable, veu un poc afònica i moviments nerviosos i elegants al mateix temps, ajudaven a atorgar-li una aureola de dirigent nat", diu ara Marià Serra.

Però no era tot aparença física i superficial. Hi havia quelcom més profund: "Ell donava un enfocament a les seues misses diferent al de la resta de sacerdots. L'orientació que ell donava s'allunyava molt del que feia llavors l'Església. Tenia, entre altres coses, una forta consciència missionera. Era una persona avançada en moltíssims anys a la seua època i és cert que a vegades va despertar un cert sentiment de messianisme, però no era provocat per ell, sinó per tota la feina que desenvolupava i l'entusiasme que despertava.



El pare Morey es va rodejar de la gent del poble.

Era una persona que complia tot allò que predicava”, assenyala Serra. “Va ser un exemple del que hauria pogut ser Eivissa, perquè fou un autèntic revolucionari en la seua època”, afegeix.

Serra equipara Morey amb “el prototip de sacerdot conciliar en la línia de la teologia de l’alliberament o, almenys, era com un capellà de la Joventut Obrera Cristiana, que tenien com a criteris principals la màxima pobresa personal, el lliurament als altres i l’enfrontament amb determinats poders fàctics”, assenyala Marià Serra, que després de la mort de Morey, el 1992, va continuar estudiant la seua figura i obra en arxius eclesiàstics.

“Alguna cosa bruta ha passat”.

Però, de sobte, alguna cosa va passar. El pare Morey anunciava que se n’anava d’Eivissa. Tothom que recorda aquells dies utilitza la mateixa paraula per descriure la sensació: “commoció”. Es va estendre la sospita que havia passat “alguna cosa lletja”.

El propietari del restaurant Ca n’Alfredo, Joan Riera, seguidor també del sacerdot mallorquí, afirma: “Nosaltres en realitat no vàrem saber què va passar exactament, però vàrem veure que passava alguna cosa.” Víctor Marí hi coincideix: “Es va estendre la veu i es va intuir que hi havia alguna cosa bruta, que hi havia alguna cosa més.”

Marià Serra ha explicat per primera vegada en mig segle el que va passar, i ho ha fet en l’*Enciclopèdia d’Eivissa i Formentera*: “El dia de Sant Jaume (25 de juliol) de 1959, en plena volta a Eivissa a peu, realitzada amb una vintena de joves, Jaume Morey va ser convocat amb màxima urgència pel bisbe. Semblava que el pare d’un dels integrants del grup expedicionari l’havia denunciat al bisbat. La denúncia era greu: abús de menors”, explica l’*Enciclopèdia*.

Serra ha investigat en arxius i despatxos eclesiàstics i no ha pogut trobar la demostració de les acusacions llançades contra Morey. Tot va ser una operació de xantatge per obligar el sacerdot a cessar en els seus mètodes d’ensenyament i forçar-lo a anar-se’n de l’illa.

Marià Serra es nega a revelar qui va ser el nen que es va prestar a fer la denúncia falsa i només dóna una pista: és



un polític local que encara està en actiu. I els adults que prepararen l’operació pertanyien al “món empresarial del camp i de la ciutat”. “Està clar que fou un muntatge per fer-lo fora d’Eivissa. El que passa és que ell aconseguia que els nens anassin a missa i, en canvi, els altres capellans, no. Hi havia una gran enveja”, afirmen Serra i Víctor Marí.

A pesar que des de l’agost ja es va escampar la sospita que “alguna cosa passava”, va ser el 14 d’octubre quan el pare Morey va convocar els seus feligresos de forma inesperada per “anunciar, emocionadíssim, la seua marxa immediata de l’illa”.

“La sorpresa fou monumental i la primera reacció, ben primària, espontània,

Va desplegar un increïble ritme de treball que el va convertir en la persona més carismàtica i admirada de les Pitiüses

va ser anar al palau episcopal”, recorda Serra. Els qui anaren a la casa del bisbe per demanar explicacions varen ser sobretot nens i adolescents, “i ho feren per voluntat pròpia, sense que els seus pares hi intervinguessin en la majoria dels casos”, assenyala Joan Riera.

Ràpidament es va organitzar una improvisada manifestació, que reclamava a crits la presència del bisbe. Enmig d’una gran tensió, que va fer necessària la presència de la Guardia Civil, es pronunciaren insults contra les autoritats eclesiàstiques, però aquestes no aparegueren. Va ser una nit plena de ràbia i d’incredulitat. L’endemà, es produiria la partida.

“Primer pensàvem que se n’anava amb vaixell i una gran multitud va anar al port, on els pescadors ja havien dit que bloquejarien la sortida amb les seues embarcacions. Després vàrem saber que se n’anava amb avió, de manera que la gent se’n va anar com va poder cap a l’aeròdrom. Va ser impressionant. Els taxistes deixaven muntar gratis la gent per anar-hi i també es mobilitzaren camions de càrrega, autobusos, bicicletes... tot allò que es podia moure portava gent a l’aeroport”, recorda Joan Riera.

Paral·lelament, es produïa una recollida de diners per adreçar telegrams de protesta davant el general Franco, el papa, el nunci apostòlic i el ministre de Justícia. Tot va ser en va.

Jaume Morey va pujar a un avió Bristol de la companyia Aviaco enmig del polseguerós camp d’aviació que llavors era l’aeroport eivissenc. Mentrestant, una legió infantil, amb llàgrimes als ulls, acomidava la persona que tants bons moments els havia fet passar i tantes coses els havia ensenyat. Quan l’avió ja tenia els motors engegats, s’obrí una porta damunt la cabina del pilot i va aparèixer la figura del pare Morey, estenent el braç per dir el darrer adéu als seus seguidors.

Quan el bimotor es va enlairar, no va ser només una persona la que marxava, era també una forma d’entendre la vida la que se n’anava per sempre. El futur de la joventut local tornava a quedar en mans de les estructures franquistes de sempre. La foscor tornava a apoderar-se d’Eivissa.

Joan Lluís Ferrer

L’apostasia com a resposta al tarannà de l’Església catòlica

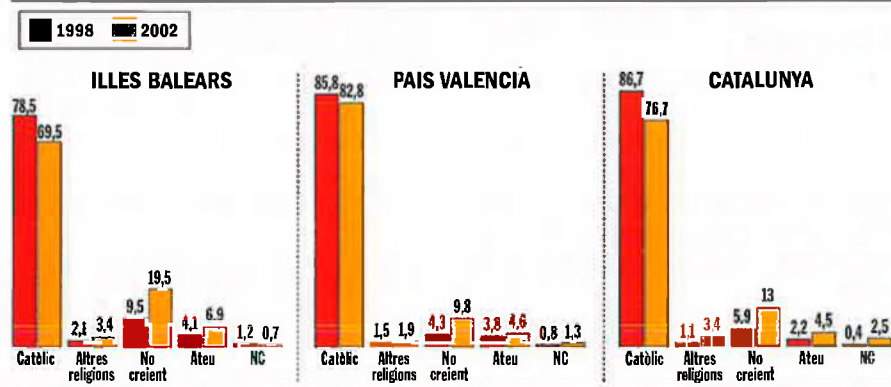
Diferents moviments socials consideren que en els darrers anys l’Església catòlica ha adoptat una actitud excessivament conservadora i per això proposen la renúncia a la fe cristiana com a eina per mostrar el rebuig de la societat a aquesta institució.

L’apostasia és defensada per diferents partits d’esquerra, associacions feministes, d’homosexuals, o grups a favor d’una societat laica, d’ateus o de lliurepensadors. Ateus de Catalunya (AdC), organització que pertany a la Lliga per la Laïcitat, és una de les que la defensa. Segons Joan Carles Marcet, vicepresident d’AdC, l’apostasia no és una qüestió fonamental per a l’associació, tot i que cada vegada més gent els demana informació sobre aquest tema, “davant una Església que es mostra molt bel·ligerant”, diu. AdC, que defensa la llibertat de consciència i la divulgació del pensament ateu, considera que l’actual legislació, malgrat que defineix l’estat com a aconfessional, manté una vinculació excessiva amb

l’Església Catòlica i per això defensa un estat plenament laic.

Posar-ho en pràctica. No hi ha un procediment establert perquè qui ho desitge es pugui donar de baixa d’una religió. Una declaració d’apostasia, definida pel cànon 751 del dret canònic com el rebuig total a la fe cristiana, és l’única opció reconeguda per abandonar la fe, però sense que estiguen clars els procediments. Tot aquell que siga no creient, agnòstic o ateu, pel fet de ser-ho, ja es pot considerar apòstata, però la declaració oficialitzaria aquesta situació de fet. No hi ha cap sol·licitud estàndard per fer-ho, tot i això es poden trobar formularis per descarregar des d’Internet, basats en part del dret canònic per ga-

Els ciutadans i el sentiment religiós



Font: CIS